

23 ΔΕΚ. 1998

Παιχνίδι και λυρισμός

■ «Οι Φασουλήδες του Κατσιπόρα» του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα από την Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» στο θέατρο Αμαλία

Οι παιδικές παραστάσεις κρατούν ένα μεγάλο κομμάτι του θεατρικού γίνεσθαι της Θεσσαλονίκης, μια και στην αρχή κάθε περίοδου κάνουν την εμφάνισή τους, διεκδικώντας ικανό μερίδιο από το μικρότερο σε ηλικία κοινό της πόλης. Η επιλογή θέασης μιας θεατρικής παράστασης εναπόκειται κύρια στους γονείς και κατά δεύτερο λόγο στους εκπαιδευτικούς, που με τις επισκέψεις σχολείων κατευθύνουν τους μαθητές τους σε συγκεκριμένα θέατρα. Από κει και πέρα υπάρχουν θιάσοι που έχουν να επιδείξουν καταθέσεις αξιώσεων στο ευαίσθητο αυτό θεατρικό είδος και, δυστυχώς, κάποιοι άλλοι που επιλέγουν την πεπατημένη ανούσιων σκηνικών προτάσεων, υπεραπλουστευμένων και επίπεδων, που υποτιμούν την παιδική νοημοσύνη.

Η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» αναμφίβολα ανήκει στην πρώτη κατηγορία, εντάσσοντας κάθε χρόνο στο ρεπερτόριό της μία παράσταση για «θεατές κάθε ηλικίας», όπως θέλει να βαφτίζει τις επιλογές της παιδικής της σκηνής, δίνοντας έτσι και το γενικότερο στίγμα, αλλά και τη φιλοσοφία του θιάσου, που κατευθύνει τους ανθρώπους του σε ολοκληρωμένες προτάσεις που μπορούν εξίσου να αφορούν σε μικρούς και μεγάλους.

Φέτος, παρουσιάζει το έργο του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα «Οι φασουλήδες του Κατσιπόρα» τιμώντας με τη σειρά της τη συμπλήρωση εκατό χρόνων από τη γέννηση του Ισπανού δραματουργού. Οι Φασουλήδες είναι έργο προορισμένο να παιχτεί στο κουκλοθέατρο κι εδώ η παράσταση κρατά τη συγγραφική αυτή αφετηρία, δίχως να χρησιμοποιεί κούκλες (εκτός από την

τελική σκηνή), αλλά πανέξυπνα οδηγώντας τη σκηνική συμπεριφορά των ηθοποιών σε πιο «ελεύθερα» επίπεδα, λύνοντας το σώμα τους, αφήνοντάς τους να «γευτούν» όλο το εύρος της σκηνής, δοκιμάζοντας «στακάτη» ή πιο ρέουσα κίνηση, χοροπηδώντας ή χορεύοντας.

Η Γλυκερία Καλαϊτζή ακολουθεί την τεχνική του θεάτρου μέσα στο θέατρο, συστήνει τους ηθοποιούς στο κοινό, κάνει γνωστή εξ αρχής τη σύμβαση και οριοθετεί τη δράση σ' ένα τετράγωνο πατάρι, που παραμένει στην πλούσια παράδοση της κομηντία ντελ' άρτε. Εξάλλου, ο βασικός καμβάς της ιστορίας του Λόρκα ακολουθεί τις επιταγές της κο-

μηντία, με το ζευγάρι των φτωχών ερωτευμένων νέων να «απειλείται» από την εισβολή του κτήματος με τη μορφή του πλούσιου γέρο γαμπρού. Ωστόσο, ακόμα και αυτή η φαινομενικά απλή και χλιοειπωμένη ιστορία δανείζεται σθένος από την πένα του δημιουργού της και βουτά σε στιγμές έντονου λυρισμού, που σαν ιντερμέδια χαρίζουν μικρά διαλείμματα ονειροπόλησης στη ροή της δράσης.

Η σκηνοθεσία ισορροπεί με επιτυχία ανάμεσα στο παιχνίδι και το ρομαντισμό κρατώντας το ενδιαφέρον των θεατών ζωντανό ακόμα και στις λιγότερο «αθανταδόρικες» σκηνές, όταν ο λόγος του Λόρ-

κα πρωταγωνιστεί και ίσως φαίνεται περίπλοκος κι ανοίκειος στους μικρότερους θεατές. Βασικό ρόλο στην παράσταση κρατά το εμπνευσμένο σκηνικό της Λίλας Καρακώστα, που σαν συναρμολογούμενο παιχνίδι αυξομειώνεται, αλλάζει σχήμα, περιορίζει ή ανοίγει το χώρο της δράσης, εντέλει μορφοποιείται από τους ίδιους τους ηθοποιούς. Κι εδώ πέτυχε η Γλυκερία Καλαϊτζή να κρατήσει από την αρχή μέχρι το τέλος την επιλογή της ανόθευτη, θυμίζοντας ξανά και ξανά στους θεατές ότι βλέπουν θέατρο μέσα στο θέατρο, αφού οι ηθοποιοί μπαίνουν στα ρόλους, «στήνουν» το σκηνικό, χειρίζονται τα αντικείμενα, τα τοποθετούν, κάνουν ακόμα και λάθη στις εισόδους και εξόδους τους.

Μουσική και τραγούδια πρωτότυπα από τον Ηρακλή Πασχαλίδη, εμπνευσμένα από το θεατρικό κείμενο μεταφράζουν σε νότες και ήχους πανέμορφους την πρόζα. Η χορογραφία της Μαρίας Γκούτη, απλή και διαυγής, εισχωρεί άνετα στις σκηνοθετικές επιλογές και τονίζει την ανεμελιά και το απρόσμενο του δίωρου σκηνικού ταξιδιού. Οι ερμηνείες ακολουθούν μια ευθεία γραμμή αντιπαράθεσης με το κείμενο, υπεραμύνονται την αλήθεια των ρόλων, δεν προσπαθούν να κοροϊδέψουν ή να εξαπατήσουν τους θεατές με εύπεπτες, εύκολες επιλογές. Ωστόσο, τα διακριτικά διαφοροποίησης από τον ένα ρόλο (του ηθοποιού που προετοιμάζει μια παράσταση) στον άλλο (του χαρακτήρα που τελικά υποδύεται) χάνονται μερικές φορές, μια και οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των δύο είναι πολύ λεπτές και μερικές φορές δεν γίνονται εύκολα αντιληπτές.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

η ταυτότητα της παράστασης

Μετάφραση: Ιουλίνα Ιατρίδη
Σκηνοθεσία: Γλυκερία Καλαϊτζή
Σκηνικά-κοστούμια: Λίλα Καρακώστα
Μουσική: Ηρακλής Πασχαλίδης
Χορογραφία: Μαρία Γκούτη
Μουσική διδασκαλία: Αίγλη Χαβά-Βάγια
Φωτισμοί: Στράτος Κουτράκης
Παίζουν οι ηθοποιοί: Χρίστος Θεοδωρίδης, Γιάννης Καλαθριανός, Μένη Κυριάκογλου, Στάθης Μαυρόπουλος, Γιάννης Μόχλας, Νανά Παπαγαβριήλ, Μαρία Σαλτίρη, Ανδρέας Σκούρτης.